

ХАРАКТЕРИСТИКА СТАНУ РІВНЯ ВВП В УКРАЇНІ

*О. Є. Підшивалова, студентка обліково-фінансового факультету
Миколаївський національний аграрний університет*

У статті розглянуто рівень валового внутрішнього продукту в Україні, охарактеризовано чинники, що впливають на нього. Досліджено стан ВВП протягом 2008-2016 років. Проаналізовано рівень ВВП на 1 особу.

Ключові слова: валовий внутрішній продукт, номінальний ВВП, реальний ВВП, дефлятор ВВП.

Постановка проблеми. В Україні валовий внутрішній продукт є одним з найважливіших показників системи національних розрахунків країни. Він є узагальнюючим показником економічного розвитку держави, який відображає кінцеві результати діяльності країни, що виробляють товари та послуги за певний відлік часу і на певній території. Рівень життя людей залежить не тільки від обсягу ВВП на душу населення, але і в значній мірі від структури ВВП по використанню. Залежно від росту економічного рівня країни, підвищення рівня життя населення виражається ВВП не тільки в збільшенні обсягу споживання, але й у зміні його структури. Зростає зокрема, частка товарів тривалого користування та послуг [7].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичні та практичні аспекти формування валового внутрішнього продукту протягом років досліджували такі вчені як: В.М. Опарін, Г.П. Журавльова, Н.Л. Стасюк, О.Д. Василик та інші. Проте виклики сьогодення потребують дослідження та аналізу даного показника.

Постановка завдання. Метою дослідження є аналіз рівня валового внутрішнього продукту в Україні.

Викладення основного матеріалу. Валовий внутрішній продукт (ВВП) – один із найважливіших показників розвитку економіки, який характеризує кінцевий результат виробничої діяльності економічних одиниць-резидентів у сфері матеріального і нематеріального виробництва. Вимірюється вартістю товарів та послуг, виготовлених цими одиницями для кінцевого використання [3]. Головними чинниками зростання реального ВВП є зростання використаних ресурсів і технологічне зростання.

Зростання використаних ресурсів означає, що відбувається зростання робочої сили і капіталу. Кількість робочої сили збільшується із зростанням населення. Проте для ВВП важливе значення має не тільки і не стільки збільшення робочої сили, скільки її використання [1].

Нами проаналізовано рівень ВВП в Україні протягом II кварталу 2016 року (рис. 1). Так як номінальний ВВП у II кварталі 2016 року становив 531,8 млрд. грн. Реальний ВВП у II кварталі 2016 року порівняно з попереднім кварталом (з урахуванням сезонного фактору) склав 100,6%, а порівняно з II кварталом 2015 року – 101,4% (рис. 1).

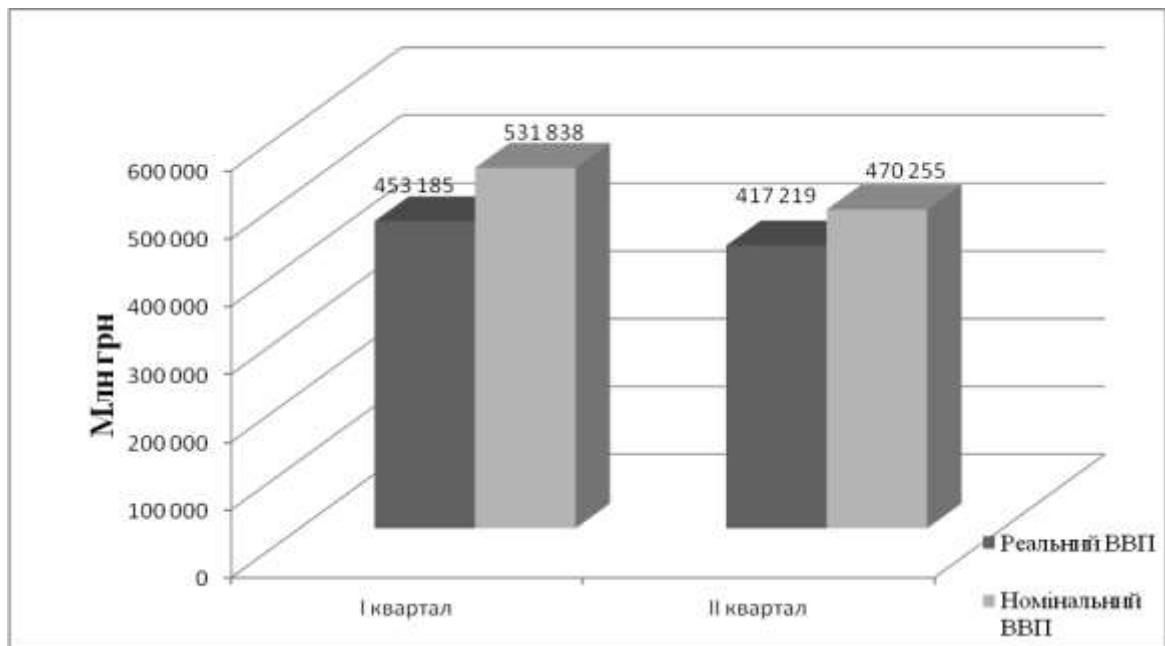

Рисунок 1 – Характеристика ВВП в Україні в 2016 році, (млн грн)

Джерело [9]

З наведених даних таблиці ми можемо зробити висновок, що валовий внутрішній продукт (ВВП) у II кварталі 2016 р. порівняно з попереднім кварталом (з урахуванням сезонного фактору) збільшився на 0,6%, а порівняно з II кварталом 2015р. – збільшився на 1,4%.

Номинальний ВВП становив 531,8 млрд. грн, а в розрахунку на одну особу – 12453 грн (у II кварталі 2015р. – 10618 грн).

Без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та частини зони проведення антитерористичної операції [4].

Щодо дефлятора ВВП, то він недооцінює зростання загального рівня цін, оскільки на цей індекс впливають структурні зрушення, які компенсують підвищення цін на окремі товари і послуги.

Індекс споживчих цін і дефлятор ВВП дають різну характеристику зміни рівня цін. Це пояснюється тим, що між цими двома індексами є три відмінності:

- індекс споживчих цін відображає лише зміну цін споживчих товарів і послуг. Набір товарів для обчислення дефлятора ВВП містить як споживчі, так і капітальні блага, які купують підприємства і держава;

- в індексі споживчих цін знаходиться відображення і зміна цін на імпортовані товари, які також входять до споживчого кошика. При обчисленні дефлятора ВВП враховуються тільки вітчизняні товари і послуги, в тому числі експортовані;

- найсуттєвіша відмінність полягає в тому, що індекс споживчих цін обчислюють на підставі незмінного набору товарів і послуг, тоді як при обчисленні дефлятора ВВП зі зміною структури ВВП змінюється набір товарів і послуг. Інакше кажучи, індекс споживчих цін є індексом із постійними вагами, а дефлятор ВВП є індексом із змінними вагами [8].

На рис. 2 зображено динаміку ВВП протягом 2008-2016 років

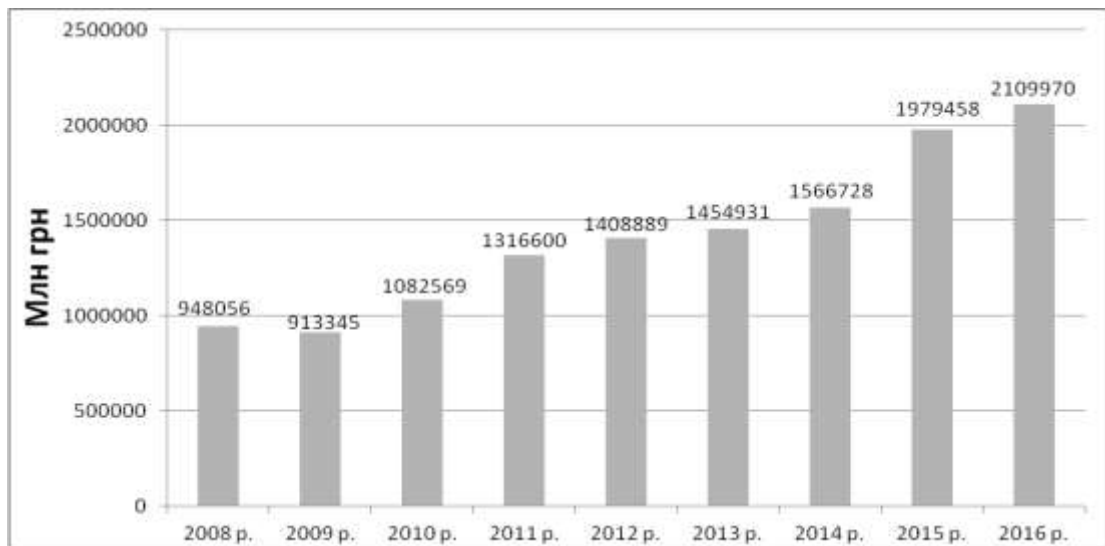

Рисунок 2 – Динаміка ВВП протягом 2008-2016 років в Україні
Джерело [2]

Отже аналізуючи динаміку валового внутрішнього продукту бачимо, що у 2015 році ВВП складало 1979458 млн грн, а у 2016 – 2109970 млн грн, що свідчить про збільшення на 130512 млн грн в 2016 в порівнянні з 2015 роком.

Щодо рівня ВВП на душу населення (табл. 1), то можемо сказати що з кожним роком номінальний ВВП на душу населення зростає, а чисельність населення зменшується.

Таблиця 1

Динаміка ВВП на одну душу населення в Україні протягом 2002-2015 років

Роки	Номінальний ВВП (в грн) на душу населення	ВВП (в USD) на душу населення	Населення (тис.)
2002	4681,9	879	48230.3
2003	5591,5	1048,5	47813.0
2004	7272,9	1367,4	47451.6
2005	9371,6	1828,7	47105.2
2006	11630,2	2303	46787.8
2007	15496,5	3068,6	46509.4
2008	20494,9	3891	46258.2
2009	19832,3	2545,5	46053.3
2010	23600,4	2974	45870.7
2011	28813,9	3570,8	45693.3
2012	30912,5	3856,8	45576.7
2013	31988,7	4030,3	45482.7
2014	35834	3014,6	43721.8
2015	46210,2	2115,4	42836.0

Джерело: [11]

Проаналізувавши динаміку ВВП на одну душу населення в Україні протягом 2002-2015 років бачимо, що номінальний ВВП на душу населення становить у 2002 році 4681,9 грн, а у 2015 році 46210 грн це свідчить про те

що відбувається поступове збільшення рівня ВВП на душу населення. За даними таблиці бачимо, що з кожним роком номінальний ВВП на одну душу населення зростає, проте сама кількість населення зменшується.

Варто порівняти рівень ВВП на душу населення в різних країнах (рис. 3)

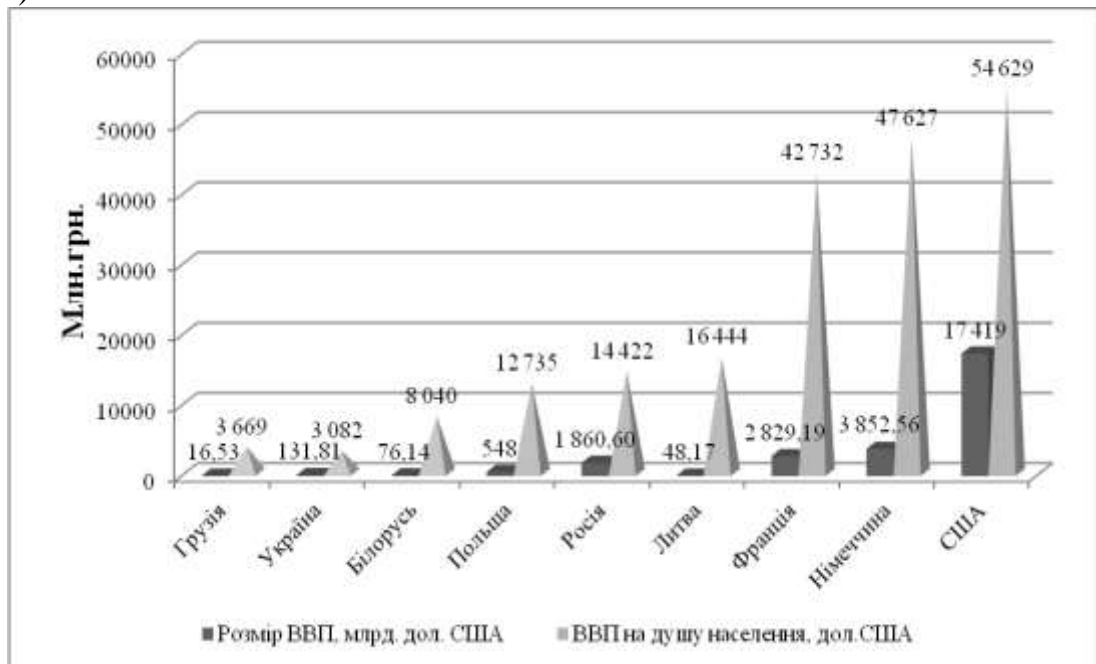

Рисунок 3 – Показники рівня ВВП в країнах світу за 2015 рік, млн грн
Джерело: [10]

Аналізуючи показники ВВП країн світу можливо зробити висновок, що найбільше значення рівня валового внутрішнього продукту є в таких країнах як: США, Німеччина, Франція, Україна знаходиться серед дев'яти досліджуваних країн на восьмому місці за своїм показником ВВП. Це означає про низький рівень ВВП в Україні.

Проте варто відмітити, що відбулося зростання ВВП України на 1,3% за підсумками II кварталу 2016 року (квітень-червень) у порівнянні з аналогічним періодом попереднього 2015 року. Таким чином бачимо, що квартальне зростання економіки України прискорилося в порівнянні із зростанням на 0,1% за підсумками I кварталу. Згідно з оперативними даними Державної служби статистики, по відношенню до попереднього (першого) кварталу ВВП України у квітні-червні з урахуванням сезонного фактора збільшився на 0,6%, тоді як в першому кварталі був зафіксований спад на 0,7%. Економіка України скорочувалася кілька років поспіль. За даними Державної служби статистики, Україна вступила в рецесію у другій половині 2012 року (хоча в цілому за рік статистичне відомство відзвітувало про зростання на 0,3%). Спад продовжився і в 2013 році, проте Державна служба статистики знову повідомила про зростання на 0% (за четвертий квартал року ВВП виріс на 3,4% після падіння протягом трьох попередніх). У 2014 році ВВП України знизився на 6,6%, у 2015 році – на 9,9%. Україна може оголосити про те, що вона формально вийшла з рецесії, якщо зростання ВВП продовжиться два квартали поспіль.

Національний банк прогнозує зростання ВВП в 2016 році на 1,1% при інфляції 12% і зростання ВВП – 3% при інфляції – 8% у 2017. Кабінет міністрів України 24 червня затвердив бюджетну резолюцію на 2017 рік, яка передбачає зростання ВВП України в 2017 році на 3% і на 4% в 2018 і 2019 роках. Очікується уповільнення інфляції з 8,1% у 2017 році до 5,5% в 2018 році і 5,2% в 2019 році [5].

Висновки. Охарактеризувавши стан рівня ВВП в Україні можемо зробити такі висновки, що в країні необхідно створювати робочі місця для розвитку економіки країни. Бачимо що з кожним роком динаміка ВВП на душу населення збільшується, а кількість самого населення зменшується, необхідно підвищувати народжуваність в країні, а щоб її підвищити необхідно створювати на рівні держави певні сприятливі умови. За даними показниками рівня ВВП країн світу в 2015 році бачимо що серед досліджуваних дев'яти країн Україна знаходиться на восьмому місці, це свідчить про те що необхідно розвивати економіку нашої країни.

Міжнародний досвід свідчить про те, що є два напрями швидкого зростання економіки за рахунок іноземного капіталу: залучення іноземних інвестицій або стимулювання грошових переказів мігрантів. Одним із таких напрямів реалізації цієї мети є зміцнення гривні та детінізації економіки. Для цього необхідно активно працювати над скороченням частки “тіньових” переказів і їх збільшенням через фінансово-банківську систему. Це позитивно вплине на зростання ВВП. Враховуючи обмежене надходження іноземних інвестицій в Україну, органам державної влади слід вжити заходів щодо:

- впровадження програм з мотивування мігрантів надсилати більші обсяги переказів саме через банківську систему;
- стимулювання банків до залучення одержувачів переказів у банківську систему, в тому числі для користування депозитними, кредитними, платіжними і страховими послугами;
- просування підприємницьких і соціальних програм на засадах партнерства (органів місцевої влади, територіальних громад, мігрантів, фінансових організацій тощо). На сьогодні в світовій практиці є близько 30 різних механізмів залучення коштів мігрантів. Упровадження міжнародного досвіду в Україні дасть можливість істотно збільшити приплив фінансових ресурсів. Словом, в Україні є шанс подвоїти ВВП за десять років, і країна має для цього свої потужності [6].

Список використаних джерел

1. Бібліотека економіста. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://library.if.ua/book/61/4388.html> – Назва з екрану
2. Блог Сео Сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://seosait.com/dinamika-vvp-ukrainy-s-2002-ro-2016-gody/> – Назва з екрану
3. Вікіпедія. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://uk.wikipedia.org/wiki/Валовий_внутрішній_продукт. – Назва з екрану.
4. Державна служба статистики України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>. – Назва з екрану.

5. ZN.UA Дзеркало тижня. Україна. Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://dt.ua/ECONOMICS/zrostannya-vvp-ukrayini-v-drugomu-kvartali-dosyaglo-1-3-derzhstat-216340_.html – Назва з екрану

6. ZN.UA Дзеркало тижня. Україна. Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http://gazeta.dt.ua/finances/yak-ukrayini-podvoyiti-vvp-i-yakim-shlyahom-piti-krayini-_.html] – Назва з екрану

7. Навчальні посібники. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://bibliograph.com.ua/dohody-zarplata/12.htm> – Назва з екрану

8. Навчальні матеріали онлайн. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pidruchniki.com/12590605/politekonomiya/vpliv_tsini_valoviy_natsionalniy_produkt – Назва з екрану

9. Сайт Insider [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://insiders.com.ua/spravochnik/valovoj-vnutrennij-produkt> – Назва з екрану

10. Сайт Insider [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://insiders.com.ua/spravochnik/valovoj-vnutrennij-produkt> – Назва з екрану

11. Фінансовий портал Мінфін. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://index.minfin.com.ua/index/gdp/?2016> – Назва з екрану

O. Pidshyvalova. Characteristics of GDP in Ukraine.

The article examines the level of gross domestic product in Ukraine, described the factors that affect it. The state's GDP during 2008-2016 years. The level of GDP per 1 person.

Key words: GDP, nominal GDP, real GDP, the GDP deflator.

*Науковий керівник – канд. екон. наук, доцент Лункіна Т. І.
Миколаївський національний аграрний університет*